

NAV-kontoret besto av et bord og en (for oss) ganske uoversiktlig kø.

På vei mot en velferdsstat

Vi skrev i forrige nummer om det manglende statlige sikkerhetsnettet her. Nå har vi vært på landsbytur og vært med på "NAV-camp". NAV i Norge gjennomgår reformer over en lav sko i et velment forsøk på å bli enklere tilgjengelig og mer rettferdig. Nepal har hatt en ti år lang reformasjon/revolusjon/borgerkrig som tok slutt i 2006. Maoistene (opprørerne) vil sikkert også si at krigen var et velment forsøk på å gjøre ting mer rettferdig, men lidelsene var store. Noen frukter har det imidlertid blitt, og det fikk vi se på "NAV-campen":

"Kommunalt ansatte" fra tre distrikter sammen med en fra sykehusets primærhelsearbeid satte opp et provisorisk kontor i en landsby et stykke unna. Der kunne alle som mente de hadde et varig handicap komme og bli vurdert i forhold til uføretrygd. Saksbehandlingen besto av en bekreftelse fra landsbysjefen om at personen virkelig var innbygger i hans landsby samt en 3-5 minutters undersøkelse av vår landsbyhelsearbeider (som også er fysioterapeut). Ut fra denne undersøkelsen ble man plassert i én av fire kategorier for trygdeutbetaling. Dersom man er 100% pleietrengende får man kategori 1, og får utdelt et rødt kort som bekrefter dette. Det innebærer rett på 1000 rupée i måneden (=ca 70 kroner eller 7 dagslønn). Kategori 2, 3 og 4 er lettere funksjonshemninger og får mindre utbetalt. Det er et enkelt system og i løpet av de to dagene campen varte, fikk 154 mennesker innvilget trygd av ulik grad. Effektivt, ikke sant?

70 kroner i måneden høres kanskje ikke så mye ut, og det er ikke nok til å leve av her heller. Men det viktige og flotte er at landet har beveget seg i retning av å gi mennesker verdi og hjelp uavhengig av hva de kan produsere. Det er de første maskene i noe som kan utvikle seg til å bli et sosialt sikkerhetsnett og hindre at uhelse velter marginale familier over i dyp fattigdom.

Martin fikk prøvd seg som jungeldoktor med stetoskop som eneste hjelpemiddel. Jeg følte ikke jeg fikk utrettet så mye. Men gøy var det.

Vi hadde altså to hele dager ute i landsbyen, ca tre timer å kjøre fra sykehuset. Vi har tenkt at vi bor godt unna allfarvei her i Okhaldhunga og at pasientene kunne fått så mye bedre hjelp andre steder med større og mer velutstyrt sykehus. Men vi hadde noen pasientkonsultasjoner der ute, og tenkte plutselig: "Tenk om denne pasienten bare kunne kommet seg til Okhaldhunga, da kunne han nok fått hjelp". Men det tar 5-6 timer å gå, og for mange koster det for mye med bil.

Det røde kortet har samme farge som passet vårt. Vi ble for n' te gang minnet om hvor heldige vi er.

Åshild fikk prøvd seg som jungelfysioterapeut, og fikk nok utrettet mer...

Tuberkulosepasientene må gå med maske for å redusere smittefaren på sykehuset. De fleste er innlagt bare en uke, og får resten av den seks måneder lange behandlingen på distriktshelseposten. Noen må imidlertid være innlagt to måneder.

TB

Tuberkulose er de fattiges sykdom. Det er i underkant av 2 millioner mennesker i verden som dør av denne sykdommen hvert år. 95% av disse kommer fra u-land. Den rammer stort sett fattige mennesker fordi de har dårligere ernæringsstatus og dermed dårligere immunforsvar. Dessuten bor de trangere og smitter hverandre derfor lettere. Det er ofte mennesker i arbeidsfør alder som blir syke, og sykdommen er gjerne langvarig. Slik kan man si at fattige mennesker får tuberkulose, og tuberkulosepasienter blir fattige.

Vi har en egen tuberkuloseavdeling ved sykehuset, og der får pasienter gratis behandling og gratis mat. Denne avdelingen har vært svært full i det siste og vi har måttet ta i bruk andre rom i tillegg. Nylig hadde vi innlagt en 23 år gammel jente som hadde fått behandling for tuberkulose tidligere. Nå kunne vi igjen se tuberkulosebakterier i oppspytet hennes. Det betyr at hun har en enda farligere form for tuberkulose fordi det er stor fare for at den er motstandsdyktig mot noen av medisinene vi bruker. Hun var ganske dårlig da hun kom, og ble bare dårligere og dårligere. Et par dager etter innleggelse, var vi nede for å se til henne. Jeg prøvde å sette henne opp for å lette pusten hennes. Det hjalp ikke, og noen sekunder senere, mens jeg holdt henne i armene mine, var hun blitt en av de to millionene som ikke overlevde tuberkulose. Statistikk får mange ansikter her.

Faglige spor

I de syv månedene vi har jobbet ved sykehuset i Okhaldhunga, har jeg, Åshild, hatt med meg ANM'en (assistant nurse midwife – på norsk "hjelpepleier") Sumitra som tolk og

assistent. Hun er ansatt ved sosialkontoret og i stillingsbeskrivelsen hennes står det at hun også skal gjøre enkle fysioterapioppgaver. Siden hun ikke har noen bakgrunn innen fysioterapi, er en del av min oppgave å lære henne opp. Hun er med på alt jeg foretar meg når jeg er på jobb og lærer gjennom å være tolk, observere det jeg gjør og så prøve det ut selv. Jeg forsøker å begrunne behandlingen underveis slik at hun skal få litt forståelse for faget og tenkningen. Hun er blitt en racer på

Sumitra trener med Kedar, som ligger i strekk med brukket lårben.

lungefysioterapi og behandler KOLS-pasientene for det meste selv. En del ortopedi har hun også fått god oversikt over, i og med at det stadig er pasienter med arm- og benbrudd innlagt. Engelsken hennes er sånn måtelig god, så det er ikke fritt for at det kan oppstå en del misforståelser. Jeg håper og tror at de fleste av dem har blitt oppklart underveis.

Sykehuset har dessverre ingen fysioterapeut i staben når vi ikke er her. Da er det godt å vite at Sumitra vil bringe noe av faget videre og fortsette å behandle pasienter når jeg har dratt hjem.

Jubiléet

Det var sparsomt med svarforsøk på quiz'en i forrige nummer, men Olav Dørdal som var her i desember, hadde hvertfall riktig svar: Okhaldhunga sykehus fyller 50 år i år.

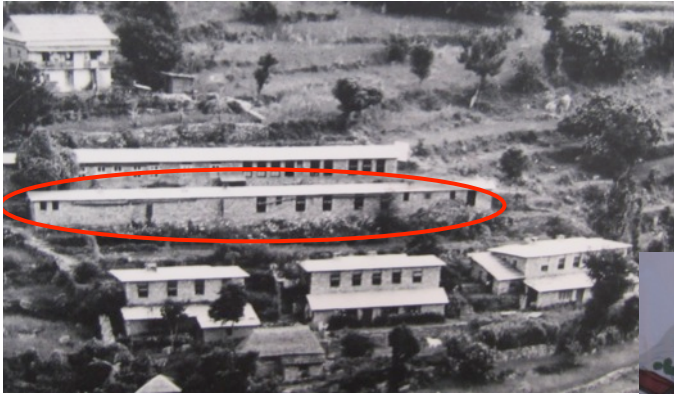

Blant gjestene var dr James' yngste datter Ella, som ble født i Okhaldhunga - rett før sykehuset ble etablert (de gamle er ikke bare eldst, de er også tøffest). Hun fikk dermed feiret sin 50-årsdag her. Ved siden av står Goharka Rai, som leide ut huset til dr Dick da han kom.

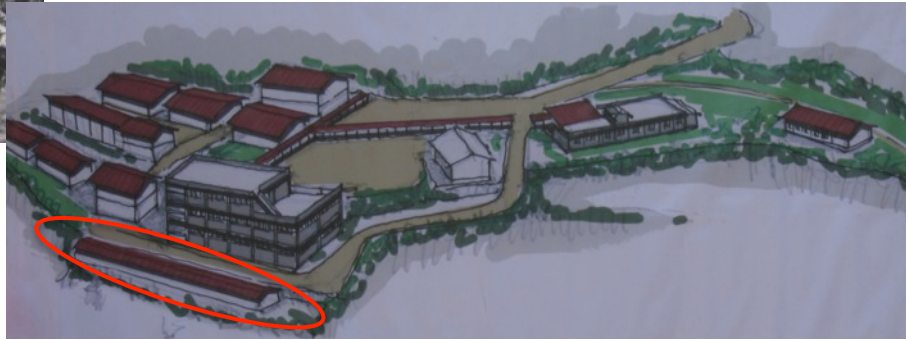
I 1958 gikk dr James Dick fra Skottland sammen med Robert Bergsaker fra Norge rundt i øst-Nepal for å finne et sted å starte helsearbeid. De valgte Okhaldhunga, ca 10 dager å gå fra Kathmandu. De begynte i et leid landsbyhus som fungerte til enkle konsultasjoner og medisinsalg. I 1962 fikk de kjøpt et stykke land å bygge sykehus på, og norske Odd Hoftun tegnet de første tegningene. Siden da har sykehuset stadig blitt utvidet, mest på grunn av økende pasienttilstrømning, men i 1988

ble området rammet av et stort jordskjelv, og alle bygningene som brukes i dag er nye siden da.

Et 50-årsjubileum må selvfølgelig feires og 14. mars hadde vi fest! Taler, taler, sang, taler, dans, taler, drama, taler og til slutt festmat. Blant hedersgjestene var det folk som hadde gjort tjeneste her siden sykehusets spede barndom. Det var en sterkt og unikt den ene dagen da flere "generasjoner" Okhaldhunga-arbeidere gikk visitt på sykehuset.

For 50 år siden...

...og etter den planlagte utbyggingen. Bygningen som er markert med rødt er fra d første sykehusets tid.

Guttene våre

Endre og Simon synes det er stas når det kommer gjester hit fra Norge. Det har blitt noen stykker i løpeft av tiden vår her. Bare etter jul har vi hatt gjester fra Gå ut-senteret, Bibelskolen i Grimstad, medisinstudiet i Tromsø, Kurt og Reidun Hjemdal fra Normisjon og nå sist fra Nordfjord folkehøgskole. Under jubiléet var vi så heldige å ha Leif Gunnar Vik, Normisjons informasjonssjef, sovende på sofaen vår ei lita uke. Det syntes både store og små var veldig koselig.

Guttenes store aktivitet nå i mars har vært å rydde vinteren bort fra grønnsaksåkeren sammen med Lila Maya. De har samlet pinner, samt visne blader og planter i hauger og laget bål av det slik at det skal være plass til nye spirer og nytt liv utover våren. Særlig Endre elsker å hjelpe Lila Maya. Han vanner de nye plantene, hakker i jorda og rydder og sjauer. Hagen vår hjemme i Norge bør glede seg til Endre kommer hjem.

Endre, Leif Gunnar og Simon ble gode venner.

Endre er bålansvarlig. Lila Maya sørger for at alt går trygt for seg.

Quiz

Vi har tenkt oss på et par dagers vandretur i fjellet her i påska og skal da gå gjennom områder fulle av Nepals nasjonalblomst. Månedens quiz er derfor som følger: Hva heter Nepals nasjonalblomst? For å gi et aldri så lite hint, kan vi si at den finnes i mange norske hager og parker...

Sykehusstaben arrangerte ulike turneringer i forbindelse med jubiléet og Åshild har for første gang i sitt liv vunnet førstepremie i noe som har med ballspill å gjøre, nærmere bestemt i badminton. Alf Arne Ramslien, Norges ambassadør til Nepal, stod for premieutdelingen.

Hilsen

Åshild, Martin, Endre og Simon.

Støtt gjerne fondet for utbygging av Okhaldhunga Sykehus. Da brukes Normisjons
kontonummer: 1503.02.13537

Overføringen må merkes: "Fond Okhaldhunga sykehus. Prosjektnummer: 118.15.354"